

ZNAČAJ FOTOGRAFISANJA ZA ANALIZU SAOBRAĆAJNIH NEZGODA

IMPORTANCE OF PHOTOGRAPH TAKING FOR TRAFFIC ACCIDENT ANALYSIS

Milorad Cvijan¹; Marko Trifunović²

XI Simpozijum
"Analiza složenih saobraćajnih nezgoda
i prevare u osiguranju"

Rezime: Fotodokumentacija kao sastavni deo uvidajne dokumentacije podrazumeva niz radnji u cilju što kvalitetnijeg izuzimanja, fiksiranja tragova (predmeta) saobraćajne nezgode. Značaj fotografisanja ogleda se u mogućnosti što kvalitetnijeg istraživanja saobraćajne nezgode i utvrđivanja uzroka i okolnosti pod kojima se saobraćajna nezgoda dogodila. Osiguravajuća društva u cilju procene štete, a često zato što fotografije koje su sačinili radnici MUP-a nisu dovoljne za procenu štete, fotografišu vozilo koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi. Upravo te fotografije mogu biti ključne za otkrivanje i dokazivanje pokušaja prevare u osiguranju.

KLJUČNE REČI: FOTOGRAFISANJE, SAOBRAĆAJNA NEZGODA, PREVARE U OSIGURANJU, ANALIZA, FIKSIRANJE, PRIKUPLJANJE PODATAKA

Abstract: Photo documentation, as integral segment of scene investigation documentation, implies set of actions in order to, as quality as possible, preserve, fixate traffic accident traces (objects). Importance of photograph taking is reflected in possibility for conducting quality traffic accident investigation and determining of causes and circumstances which characterized traffic accident. Insurance companies in order to assess damage, often because photographs made by police officials are inadequate for damage assessment, are themselves taking photographs of vehicle that participated in accident. Precisely that group of photographs can be crucial for insurance frauds detection and argumentation.

KEY WORDS: PHOTOGRAPH TAKING, TRAFFIC ACCIDENT, INSURANCE FRAUDS, ANALYSIS, FIXATION, DATA GATHERING

¹ Saobraćajni fakultet u Beogradu, Katedra za bezbednost saobraćaja i drumska vozila, zizam@open.telekom.rs

² Traffic Safety Group d.o.o., Beograd, m.trifunovic@tsgserbia.com

1. UVOD

Analiza saobraćajne nezgode vrši se naknadno, u okviru sudskog procesa ili u procesu naknade štete. Veštaci saobraćajne struke često nisu u mogućnosti da se nađu na licu mesta, neposredno nakon nastanka saobraćajne nezgode. Sva saznanja o saobraćajnoj nezgodi potiču od očevidaca: učesnika u nezgodi, svedoka i uviđajne ekipe koja je obrađivala lice mesta saobraćajne nezgode. Zato je potrebno kvalitetno i sveobuhvatno prikupiti podatke na licu mesta jer će od toga zavisiti kvalitet analize koju je potrebno sprovesti.

Fotografije koje su sačinili pripadnici MUP-a, za potrebe analize saobraćajne nezgode, nisu dovoljne za potrebe osiguravajućih društava. Osiguravajuća društva, kada se javi sumnja u opisan način nastanka saobraćajne nezgode, kada uz zahtev za naknadu štete nisu dostavljene fotografije sa uviđaja saobraćajne nezgode ili kada su učesnici uz zahtev dostavili i evropski izveštaj o saobraćajnoj nezgodi, u procesu naknade štete često imaju potrebu za fotografisanjem oštećenja, detalja oštećenja vozila i mesta nezgode.

Dva najvažnija aspekta fotografisanja za potrebe sprečavanja pokušaja prevare u osiguranju, u ovom radu biće prikazani kroz značaj fotografisanja kao blagovremeno prikupljanje podataka i kao sveobuhvatno prikupljanje podataka fotografisanjem. Ovaj rad ima za cilj da podigne nivo svesti osiguravajućih društava u pogledu kompleksnosti i značaja fotografisanja za analizu saobraćajnih nezgoda u pokušaju sprečavanja eventualnih prevara u osiguranju.

2. ZNAČAJ FOTOGRAFISANJA

Značaj fotografisanja ima za cilj da trajno zabeleži (fiksira) objekat (predmet) koji se snima. Fotografisanje saobraćajnih nezgoda treba da na pravi način vizuelno prikaže sve bitne elemente saobraćajne nezgode. Pod bitnim elementima podrazumevaju se svi elementi koju su od značaja za analizu saobraćajne nezgode (oštećenja vozila, tragova, oštećenje puta i objekta pored puta).

Fotografisanje oštećenja vozila od velikog je značaja za analizu saobraćajne nezgode. Analizom oštećenja vozila saobraćajno-tehničkim veštačenjem, veštak može da odredi npr. sudarni položaj vozila ili analizom deformacija vozila veštak može da proceni brzinu koju je vozilo izgubilo u sudaru. Iz navedenog, uočava se veliki značaj kvalitetnog i sveobuhvatnog fotografisanja.

PRIMER 15

U prijavi štete osiguravajućem društvu, navedeno je da je u ovoj saobraćajnoj nezgodi učestvovao putnički automobil "PEUGEOT 307 2.0" (u daljem tekstu PEUGEOT) i putnički automobil "VW PASSAT S TDI" (u daljem tekstu PASSAT), tako što je došlo do sudara prednjeg desnog čoška PEUGEOT-a i čeonog dela PASSAT-a.

Zbog nedostatka fotografija sa uviđaja saobraćajne nezgode, predstavnici osiguranja nekoliko dana nakon prijave štete izašli su na lice mesta u cilju fotografisanja oštećenja vozila. PEUGEOT je zatečen u auto servisu u fazi popravke (vidi Sliku br. 1).

Fotografisana su oštećenja PEUGEOT-a i svi delovi i sklopovi vozila koji se nisu nalazili na vozilu a koje su predstavnici osiguranja smatrali za značajne. Na fotografijama (vidi slike br. 2 i br. 3) prikazana su oštećenja prednjeg branika PEUGEOT-a. Analizom fotografija oštećenja prednjeg branika PEUGEOT-a nije jasno da li je na fotografiji prikazan levi ili desni deo prednjeg branika PEUGEOT-a (vidi Sliku br. 2), odnosno da li je na fotografiji prikazan gornji ili donji deo prednjeg branika PEUGEOT-a (vidi Sliku br. 3).

Slika br. 1

Slika br. 2

Slika br. 3

2.1. Blagovremeno prikupljanje podataka

Za kvalitetnu analizu saobraćajne nezgode značajno je blagovremeno prikupljanje podataka. Naime, prilikom prijave štete osiguravajućim društvima, a u cilju sprečavanja pokušaja prevare u osiguranju od velikog je značaja brzo reagovanje i kvalitetno prikupljanje podataka. Nakon saobraćajne nezgode i prijave štete osiguravajućem društvu, čest je slučaj prikrivanje tragova, odnosno "maskiranje" oštećenja vozila kako bi se prikrili svi elementi koji su značajni za analizu saobraćajne nezgode. U ovakvim slučajevima veštaci saobraćajno-tehničke struke često su nemoćni, a osiguravajuća društva su na velikim gubicima. Kako bi se izbegle navedene posledice značajno je brzo reagovanje u cilju blagovremenog prikupljanja podataka i pokušaja prevare u osiguranju.

PRIMER 16

Osiguravaču je prijavljeno da je putnički automobil "MERCEDES CLS" (u daljem tekstu MERCEDES) probio zaštitnu ogradu, sišao sa kolovoza i upao u kanal (vidi Sliku br. 4).

Zbog nedostatka fotografija sa uviđaja saobraćajne nezgode, javila se potreba za izlaskom na lice mesta i pregledom vozila radi analize saobraćajne nezgode i utvrđivanja uzroka i okolnosti pod kojima se dogodila ova saobraćajna nezgoda ili eventualnog pokušaja prevare u osiguranju. MERCEDES je zatečen u auto servisu u fazi popravke (vidi slike br. 5 i br. 6), odnosno u fazi "rasklapanja".

Slika br. 4

Slika br. 5

Slika br. 6

Na MERCEDES-u nedostajala je većina delova koji su bili od značaja veštacima saobraćajno-tehničke struke za analizu ove saobraćajne nezgode, pa je bilo potrebno detaljno analizirati preostale delove i sklopove vozila kako bi se moglo potvrditi ili isključiti nastanak ove saobraćajne nezgode na navedeni način.

Ipak, prikupljeni podaci bili su dovoljni da se isključi nastanak ove saobraćajne nezgode na navedeni način. Odlaganje u potrebi za prikupljanjem podataka dalo bi više vremena za opravku vozila i "maskiranje" oštećenja koja su značajna za analizu saobraćajne nezgode. Odnosno, šteta za navedenu nezgodu koja se nije dogodila na opisan način, bi morala biti isplaćena zbog (ne)mogućnosti dokazivanja suprotnog.

2.2. Sveobuhvatno prikupljanje podataka fotografisanjem

Fotografije moraju da obezbede dobru vidljivost i izražajnost svih elemenata i važnih detalja koji su značajni za analizu saobraćajne nezgode. Kvalitet prikupljenih podataka fotografisanjem u velikoj meri zavisi od subjektivnog osećaja odnosno od obučenosti lica koje vrši fotografisanje, jer će to lice fotografisati (fiksirati) elemente koje ono smatra za značajne.

PRIMER 17

U ovoj saobraćajnoj nezgodi putnički automobil "OPEL FRONTERA" (u daljem tekstu OPEL) prednjim levim delom udario je u betonsku banderu pored desne (posmatrano prema usmerenosti zaustavne pozicije OPEL-a) ivice kolovoza (vidi slike br. 7, br. 8 i br. 9), zadnjim delom zarotirao se u desnu stranu i desnim bokom udario u putnički automobil "FIAT PUNTO" (u daljem tekstu FIAT).

Slika br. 7

Slika br. 8

Na zabeleženim fotografijama nije bliže prikazana (odnosno prikazana su samo oštećenja betonske bandere – vidi Sliku br. 9) betonska bandera u koju je udario OPEL, pa nije jasno da li je OPEL udario u betonsku banderu označenu pozicijom "1" (vidi slike br. 7 i br. 8) ili betonsku banderu označenu pozicijom "2" (vidi slike br. 7 i br. 8).

Na zabeleženim fotografijama nisu jasno prikazani tragovi na kojima su se nalazili prednji deo FIAT-a i desni bok OPEL-a u trenutku sudara (vidi Sliku br. 10) Odnosno na zabeleženim fotografijama nisu jasno prikazani tragovi koji bi precizno ukazivali na mesto sudara FIAT-a i OPEL-a. Kako na zabeleženim fotografijama nije bliže prikazano mesto udara OPEL-a u betonsku banderu, to nije moguće pouzdano i precizno utvrditi način kretanja OPEL-a nakon udara u betonsku banderu do zaustavne pozicije.

Slika br. 9

Slika br. 10

PRIMER 18

Osiguravajućem društvu je prijavljeno da je putnički automobil "NISSAN MURANO" (u daljem tekstu NISSAN) "upao" u "propust za vodu". Kako osiguravajućem društvu nisu dostavljene fotografije sa uviđaja saobraćajne nezgode, to su predstavnici osiguranja izašli na lice mesta i fotografisali mesto nezgode.

Na fotografiji šireg prikaza mesta nezgode, prikazano je da se put u visini mesta nezgode pruža u levoj krivini i da se pored desne ivice kolovoza nalazi travnata površina a zatim kosina nasipa (vidi Sliku br. 11).

Slika br. 11

Na fotografiji bližeg prikaza mesta nezgode, prikazano je da se pored desne ivice kolovoza nalazi rigol, zatim ivičnjak, a zatim travnata površina, dok se ispred i iza "propusta za vodu", na travnatoj površini nalaze "smerokazi" (vidi Sliku br.12).

Uporednom analizom fotografija šireg i bližeg prikaza mesta nezgode, na fotografiji šireg prikaza mesta nezgode, pored desne ivice kolovoza na travnatoj površini nema "smerokaza" postavljenih na način prikazan na fotografiji bližeg prikaza mesta nezgode, odnosno na fotografiji šireg prikaza mesta nezgode pored desne ivice kolovoza nema "propusta za vodu", nalik "propustu za vodu" prikazanom na fotografiji bližeg prikaza mesta nezgode (vidi slike br. 11 i br. 12). Dakle, analizom prikazanih fotografija nije moguće zaključiti da li se put u visini mesta nezgode pruža u levoj krivini, kako je to prikazano na fotografiji šireg prikaza mesta nezgode.

Slika br. 12

3. ZAKLJUČAK

Fotografisanje kao snimanje svih bitnih elemenata saobraćajne nezgode ima za cilj da na najobjektivniji način prikaže sve bitne elemente saobraćajne nezgode kako bi oni koji odlučuju, a koji često nisu u mogućnosti da se nađu na licu mesta, na pravilan i ispravan način sagledali sve bitne elemente saobraćajne nezgode.

Blagovremeno prikupljanje podataka na licu mesta fotografisanjem od velikog je značaja za kvalitetnu analizu saobraćajne nezgode. Čest je slučaj pri pokušaju prevare u osiguranju da prilikom podnošenja zahteva za naknadu štete osiguravaču, nedostaju fotografije sa uviđaja saobraćajne nezgode (ili učesnici uz zahtev dostave evropski izveštaj o saobraćajnoj nezgodi). Samo brzim reagovanjem u pogledu prikupljanja podataka može se izbeći plaćanje štete koja se nije dogodila.

Jedan od bitnih elemenata za analizu saobraćajne nezgode prilikom prikupljanja podataka jeste sveobuhvatno prikupljanje podataka fotografisanjem. Sveobuhvatno prikupljanje podataka fotografisanjem odnosi se upravo na kvalitet prikupljenih podataka od koga će zavisiti rezultat sprovedene analize saobraćajne nezgode. Kvalitet prikupljenih podataka fotografisanjem zavisi će od subjektivnog osećaja, odnosno od obučenosti lica koje vrši fotografisanje. Zato je neophodno da lice koje vrši fotografisanje, od koga će zavisiti analiza saobraćajne nezgode, bude obučeno za fotografisanje, kako bi fotografisanje izvršilo na što objektivniji način.

LITERATURA

- [1] Lipovac, K., Uviđaj saobraćajnih nezgoda elementi saobraćajne trasologije, Viša škola unutrašnjih poslova, Beograd, 2000.
- [2] Lipovac, K., Vujanić, M., Arandjelović, M., Uviđaji saobraćajnih nezgoda – fotografisanje, Viša škola unutrašnjih poslova, Beograd 2001.
- [3] Lipovac, K., Uviđaji saobraćajnih nezgoda – izrada skica i situacionih planova, Viša škola unutrašnjih poslova, Beograd, 1994.
- [4] Lipovac, K., Milinić, B., Vasiljević, J., Nešić, M., Vukašinović, M., Policijska obrada saobraćajnih nezgoda obezbeđenje lica mesta saobraćajnih nezgoda i vršenje uviđaja, Saobraćajni fakultet, Beograd, 2007.